
**THE VOLUNTARY STUDENT WORK AS A FACTOR FOR PROFESSIONAL
DEVELOPING AND CAREER START OF MEDICAL SPECIALISTS
PHYSIOTHERAPISTS**

Petya Kasnakova

Medical University – Medical College Plovdiv, Republic of Bulgaria kasnakova_76@abv.bg

Abstract: Volunteering is an opportunity for students to actively participate in the changes of the community, the social environment, the society organization and the relations. The causes that are supported by the volunteers are becoming more and more preferred as one can learn not only to give, but also to act, to participate and to be active in the society.

In our commercial world “volunteering” is one of the appreciated values, it is a way to help people who are not able to take care of themselves. Voluntary activities are means for helping the society in critical moments when the health and life of other people is endangered. Helping the others is one of the main human needs and it is natural for a lot of people to volunteer in order to satisfy this need.

In the process of education for medical specialist physiotherapists the foundations of developing a moral character, moral culture and ethical behavior towards disadvantaged people are laid. Volunteering is a way of learning, a way of acquisition of knowledge and skills during the period of professional formation and during the whole lifetime. It is never late to start with such kind of education.

The aim of the current research is to study the readiness of the future medical specialist physiotherapists from the Medical College Plovdiv to participate in voluntary initiatives in healthcare. The analysis of the results shows that the second year students for the academic year 2016/2017 have positive attitude towards voluntary work in healthcare. Evidence for their willingness to volunteer is their full participation in all the activities in which they find themselves well-prepared, more self-confident and more useful and namely the professional **therapeutical** massage and **rehabilitation initiatives**. The funds raised will be used for financing the work of the Center for Social Rehabilitation and Integration of Children and Adolescents with Disabilities “Parallel world”. The children and young people in this center shall be supported by Physiotherapy students and their teachers who shall work as volunteers. Rehabilitation activities such as games, kinesiotherapy and occupational therapy shall be organized in the center.

Keywords: Volunteering, medical specialist physiotherapists.

**ДОБРОВОЛЧЕСКИЯТ СТУДЕНТСКИ ТРУД ФАКТОР ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНО ФОРМИРАНЕ И КАРИЕРЕН СТАРТ ПРИ МЕДИЦИНСКИТЕ
СПЕЦИАЛИСТИ РЕХАБИЛИТАТОРИ**

Петя Каснакова

Медицински колеж към Медицински университет Пловдив

Резюме: Доброволството е възможност активно да участваш в промяната на общността, средата, организацията, взаимоотношенията. Каузите, за които се помага с доброволен труд, са все по-предпочитани, поради възможността не просто да даваш, а да действаш, да участваш, да си активен.

В съвременния комерсиален свят „доброволността” е една от съхранените ценности, средство и начин за подпомагане на хора, неспособни сами да се грижат за себе си, подпомагане на обществото в критични моменти, когато са застрашени живота и здравето на други хора. Да помагаш на другите е една от основните човешки потребности и е логично много хора да я задоволяват чрез доброволчество.

В процеса на обучението на медицинските специалисти рехабилитатори се полагат основите на изграждане и възпитание на нравствени качества, нравствена култура и етично отношение към хората в неравностойно положение. Доброволството е начин на учене, на придобиване на знания и умения през периода на професионално формиране и през целия живот на човека. Никога не е късно да се започне с това „учене”.

Thirteenth International Scientific Conference
THE TEACHER OF THE FUTURE
25-28.5.2017, Budva, Montenegro

Целта на настоящото проучване е да се изследва готовността на бъдещите медицински специалисти рехабилитатори от Медицински колеж Пловдив за участие в доброволчески инициативи в областта на здравните грижи. Анализът на резултатите показва, че студентите от втори курс на учебната 2016/2017 г. имат положителна нагласа за доброволчески труд в сферата на здравните грижи и доказателство за тяхната ангажираност е включването им на 100% в дейности, в които те се чувстват най-подготвени, най-сигурни, най-полезни, а именно – професионален лечебен масаж и рехабилитационни мероприятия. Набраните средства ще се използват за финансиране на работата в Центъра за социална рехабилитация и интеграция на деца и младежи с увреждания „Паралелен свят”. Децата и младежите от сдружението са подкрепени от студенти от специалност „Рехабилитатор” и техните преподаватели, които ще работят като доброволци. Ще бъдат организирани рехабилитационни занимания, свързани с игри, двигателна и трудова терапия.

Ключови думи: доброволчество, медицински специалисти рехабилитатори.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Доброволството вероятно е едно от първите нравствени качества формирани у човека. Доброволците са част от благотворителната система в обществото, които участват преди всичко със собствени усилия, труд, лична ангажираност, мисъл, умения за нечие благо, най-често за болни, инвалиди, хора в неравностойно положение. Да бъдат доброволци в цивилизования свят за много хора е въпрос на гордост и на чест, независимо от социалното им положение, от етническото им, религиозно или расово различие [1]. Доброволството като механизъм за подпомагане на обществени каузи дава възможност на хората от организациите и компаниите да са заедно с тези, на които помагат, да виждат промяната, да преживяват успех и удовлетворение.

Съгласно Проекта за Закона за доброволството, „доброволец е физическо лице, което полага доброволен труд. Доброволният труд представлява дейност извън трудовите и служебни правоотношения, извършвана от физическо лице по собствен избор и без възнаграждение. Доброволческа инициатива е организирана форма на доброволческа дейност с ясно определена цел, в която един, двама или повече доброволци работят в полза на други хора, организации, институции. Това е доброволческа дейност, в която има две страни - на предлагащ доброволен труд и на приемащ доброволен труд“ [2].

Образованието е част от живота на всекиго, но не е задължително то винаги да се провежда във формална аудитория, семинарно упражнение или учебна практика. Съществуват и други начини за учене. По своята същност доброволният труд на студентите може да бъде разглеждан и в контекста на неформалното образование. Основните направления, в които се развива неформалното образование са образованието за възрастни, работата с хора в неравностойно положение, както и основно осъществяването на извънаудиторни дейности в обучението. Неформалното образование е това, което не е регламентирано от закони, правилници, разпоредби. То може да се осъществява както в институционализирани учебни заведения, така и вън, независимо от тях. Учебното съдържание, формите, методите, образователните технологии се определят в диалог между този, който води обучението, и този, който се учи.

В процеса на обучение в Медицински колеж се формират професионалните компетенции на бъдещите медицински специалисти рехабилитатори, личностни, етични и морални качества, необходими за професията, както и активна социална позиция. При неформалното професионално формиране на студентите, те сами определят целта, задачите, съдържанието, технологиите на доброволческите инициативи в зависимост от своите потребности, мотиви и интереси.

Целта на настоящото проучване е да се изследва готовността на бъдещите медицински специалисти рехабилитатори от Медицински колеж Пловдив за участие в доброволчески инициативи в областта на здравните грижи.

Използваните методи в проучването са социологически: допълващи се диагностични методи - интервю и групова анонимна анкета със затворени въпроси.

Контингент на изследването са 42 студента рехабилитатори втори курс на учебната 2016/2017 г.

Чрез анализиране на **резултатите** могат да се посочат част от действителните фактори, които биха оказали положително влияние върху бъдещата реализация на медицински специалисти рехабилитатори в съвременните условия.

На участниците са предложени набор от често срещани доброволчески дейности, от които да посочат тези, които са най-присъщи на доброволческата активност. Доброволчески дейности, събрали

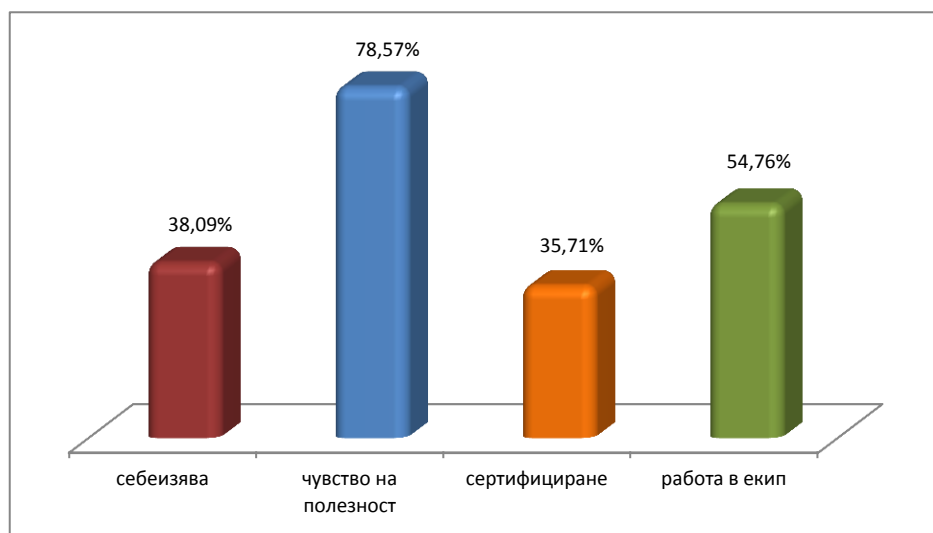
Thirteenth International Scientific Conference
THE TEACHER OF THE FUTURE
25-28.5.2017, Budva, Montenegro

отговорите на над 90,48±4,76% от анкетираните са – подпомагане на хора в неравностойно положение чрез полагане на здравни грижи, здравни грижи за болни хора и болни деца, почистване на замърсени райони, предоставяне на безвъзмездни услуги и консултации. Известно колебание (30,95±12,82%) има при отговорите – даряване на пари за благотворителни каузи и кръводаряване.

„Кръводаряването“ е друга форма на доброволчество. Кръводаряването често се свързва с нуждите на близки и роднини, което го изключва от обсега на доброволството. От друга страна, участието в организирани акции за даряване на кръв или пък регулярния личен ангажимент на много кръводарители, категорично се определя като доброволчество [3].

Успешно проведени доброволчески кампании, в основата на които стои медицинското образование са кампании по кръводаряване, както и полагане на професионални здравни грижи на лица нуждаещи се от тях. Ежегодно в Медицински колеж Пловдив се организира провеждането на акция за безвъзмездно кръводаряване, с главна цел да се приобщят младите хора бъдещи медицински специалисти към ценностите на гражданското общество като благотворителност, милосърдие и човечност, които са в основата на безвъзмездното кръводаряване. Студентската кръводарителна кампания традиционно се ползва с активно участие от страна на бъдещите медицински специалисти рехабилитатори, които са изградили хуманни чувства в процеса на обучение. Това е доброволен акт в резултат на осъзната необходимост да се помага на хората. Възпитанието на положително отношение към доброволството се формира системно и е част от позитивния подход в медицинското образование.

Интервюираните студенти рехабилитатори споделят, че доброволството им дава възможности за себеизява (38,09%), развиване на умения и качества, като по този начин се чувстват полезни (78,57%) и не на последно място очакват да бъдат сертифицирани като доброволци (35,71%), което им дава по-добър шанс при кандидатстване за работа, също така работейки в екип в мултикултурна среда ще подобрят комуникативните си умения (54,76%) (Диаграма 1) .

Диаграма 1. Студентски очаквания от доброволството

Най-голям е относителният дял на анкетираните рехабилитатори, които желаят да се включат в преки рехабилитационни мероприятия, където те се чувстват най-подготвени, най-сигурни, най-полезни, а именно – професионален лечебен масаж и рехабилитационни и ерготерапевтични дейности на деца и младежи с увреждания от сдружение „Паралелен свят“. Бъдещите рехабилитатори имат положителна нагласа за организирането и изпълнението и на други доброволчески инициативи. С голямо желание сформират доброволческа дейност, изработват трудови графици и мотивирано се включват в прилагането на процедури по лечебен масаж на нуждаещи се от терапевтична рехабилитационна дейност, както и със

Thirteenth International Scientific Conference
THE TEACHER OF THE FUTURE
25-28.5.2017, Budva, Montenegro

събирането на парични средства за каузата. Набранията средства ще се използват за финансиране на работата в Центъра за социална рехабилитация и интеграция на деца и младежи с увреждания.

Незначителна част от бъдещите рехабилитатори са на мнение, че може би е „по-добре да пуснеш SMS или да направиш парично дарение“, отколкото да положиш доброволен труд в сферата на здравните грижи. Студентите предпочитат да са активни участници в доброволческите инициативи, споделят, че доброволческия труд ги прави по-добри, живия контакт с нуждаещите се от рехабилитационни дейности е по-интересен, зарежда ги емоционално, учи ги на спонтанна грижа и искреност.

Доброволството не е само нещо, което се случва в социалната сфера, а ценност, която е важна за развиване на знания, умения и професионализъм в процеса на обучение.

Преподавателят в сферата на здравните грижи насърчава обучаваните да са доброволци, информира ги, стимулира тяхната мотивация да участват, да имат интерес към съответната кауза и допълнително да знаят, че това може да им помогне да си намерят работа в последствие. **Част от бъдещата реализация на студентите може да се определя като набор от качества благодарение на доброволческия си опит. Липсата на професионален опит пред младите специалисти може да се подпомогне от участието им в доброволни инициативи, чрез изграждане на трудови навики и умения за работа в общност. Доброволството може да научи бъдещите професионалисти как да работят в екип, как да поемат инициативност, как да бъдат активни и отговорни.**

Ако подкрепим активно студентите и им дадем насоки и поле за изява, те ще проявят по-голяма активност и творчество, ще придобият самочувствие и желание за изява, ще се чувстват полезни и съпричастни към нуждите на другите [4].

По отношение на мотивите за полагане на доброволчески труд, бъдещите медицински специалисти споделят, че колежанския приятелски кръг е много важен, както и техните преподаватели, чрез личния си пример и ангажираност за доброволческите каузи. Не често, участниците търсят полза от доброволческия труд за самите себе си, като компенсация, например сертификат, грамота, препоръка за бъдеща професионална реализация.

Доброволството дава този безценен опит, който увеличава желанието за работа. Сертификатът, препоръката от обучаващата организация (Медицински колеж Пловдив), вписването на доброволческия труд в CV-то може да покаже на работодателя, че младият специалист има някакви способности и професионален опит. Доброволството дава възможност на студентите по тяхна инициатива да развиват умения и да докажат, че имат желание да полагат труд и да се усъвършенстват в професионалната сфера. Чрез доброволството могат да се представят пред работодателя със своята личност и мотивацията си за работа. **Не е важно само да участват бъдещите рехабилитатори в някоя инициатива, като се чувстват задължени от ръководството на висшето училище или от техните преподаватели да бъдат доброволци, а е важно каузата да е интересна за тях, да е значима, да им носи лично удовлетворение. Смисълът на доброволческия труд е в това, че младите хората сами трябва да се решат да помагат по всякакви начини и да имат лична инициатива и мотивация да променят регидността и затвореността на обществото.** Полагането на доброволен труд дава възможност на бъдещите медицински специалисти рехабилитатори да променят живот – нечий друг, който се нуждае от тяхната професионална компетентност, както и техния собствен.

Като цяло за участието на студентите в доброволчески инициативи социалната среда е мотивираща, подкрепяща и влияе върху поведението на доброволците рехабилитатори и интензитета на участието им. Негативните реакции на околните, са отчетени от 11% от анкетиранията. Позитивните реакции – поздравления, насърчение и дори възхищение за положения професионален труд в сферата на здравните грижи преобладават в 78%.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Чрез проведеното анкетно проучване се оцени степента на готовност на студентите от специалност „Рехабилитатор“, обучавани в Медицински колеж Пловдив за участие в доброволчески каузи в областта на здравните грижи.

Големият относителен дял на анкетиранията изяви желание да се включат като доброволци в различни инициативи (кръводаряване, извършване на професионален лечебен масаж, рехабилитационни и

Thirteenth International Scientific Conference
THE TEACHER OF THE FUTURE
25-28.5.2017, Budva, Montenegro

ерготерапевтични дейности, набиране на парични средства), показва позитивната нагласа и висока лична мотивация на бъдещите медицински специалисти.

Изследването на доброволчеството при бъдещите рехабилитатори показва, че основните стимули за осъществяване на доброволна дейност са:

- желание да се помогне на нуждаещите се чрез рехабилитационни дейности;
- възможността за осъществяване на социални контакти с хора в неравностойно положение;
- възможността за участие в дейност, чиито резултати пряко засягат студентите;
- възможността за придобиване на допълнителна професионална квалификация.

Доброволчеството може да бъде част от неформалното образование и да се ползва и подкрепя в голяма степен в училищата и университетите. Чрез участието на студенти доброволци в центровете за социална рехабилитация и интеграция на деца и младежи с увреждания ще се подпомогнат социално-психологически тези целеви групи.

Висшето медицинско училище е призовано да генерира идеи за морално въздействие и морално поведение на неговите студенти чрез умело съчетание на традиционни и неформални форми на образование, в основата на което стои добрата практическа реализация на студентите [5].

Чрез доброволческите практики и каузи всеки млад човек може да подобри професионалните си умения, уменията за работа в екип, уменията за решаване на проблеми и конфликти, както и да се развият качества като отговорност, общителност, лидерство, организационни умения. Тези възможности за развитие на младите хора, които доброволчеството предоставя, са все още недостатъчни и стихийни за нашите образователни институции.

Ръководството, преподавателският екип и студентите на Медицински колеж Пловдив участват в организирането на благотворителна кампания в подкрепа на Сдружение „Паралелен свят”. Децата и младежите от сдружението са подкрепени от студенти от специалност „Рехабилитатор” и техни преподаватели, които ще работят като доброволци. Ще бъдат организирани рехабилитационни занимания, свързани с игри, двигателна и трудова терапия.

Включването на медицинските специалисти рехабилитатори в доброволни кампании води до голяма рационалност, ефективност в обучението и им дава възможност за успешен кариерен старт, за да се реализират пълноценно.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Карамитрева П., Н. Кръстева, П. Колчакова, М. Роглев. Палиативни грижи. Изд. „Литера“, Пловдив, 2005
- [2] Проект за Закон за доброволчеството - mc.government.bg/files/1174_Dobrovolchestvo.doc
- [3] Нови аспекти на доброволчеството – проучване на нагласите сред действащи доброволци в България. Проучване в рамките на проект „Легитимност чрез видимост, знания и споделени ресурси“ София, 2014
- [4] Атанасова М. Доброволчеството и неговото място в живота на младите хора. Управление и образование, том (5), 2014:83
- [5] Кючукова С., Предизвикателствата на съвременната етика към студентите доброволци в сферата на здравните грижи. Академично списание „Управление и образование“, том VI (4), 2010:268